

vanju pri izvenšolskem delu s tem, da je prestavljen na štirirazrednico v Slovenske gorice, kjer ima najmanj dve uri do postaje.

Zakaj?

Zato, ker je tako želelo par magnatov politikov ne iz narodnih in državnih ozir, ampak iz zgolj politično osebnih razlogov. Značilno je dejstvo, da je vlogo na velikega župana podpisalo proti premestitvi Lešnika izmed 85 občinskih volilcev Slovencev v Marenbergu nad ¾. Ti volilci pripadajo vsem strankam in slojem. In kljub temu se je premestitev izvršila, ne ker to zahtevajo šolski, državni in narodni interesi, ampak ker jo je zahtevalo par osebnih nasprotnikov tov. Lešnika, ker jim kot značaj ni mogel in ni hotel biti slepo orodje za dosego njihovih osebnih namenov. Tu je iskati prvotnega in pravega vzroka njegovi premestitvi.

Ob konstataciji teh dejstev nam silijo trpke besede izpod peresa. Vendar se vzdržimo vsakega nadaljnjega komentarja ter si ga prihranimo za drugič.

Ta nenavadna persekucija zaslužnega šolnika, organizatorja in obmejnega narodnega delavca nam razgalja nezdrav položaj, v katerega prihaja šola in učiteljstvo po delitvi prosvetne uprave in podreditvi velikim županom. Svoj čas je hotel izvršiti nekaj podobnega g. namestnik Hribar z našim tov. Möderndorferjem. Vsled odločne odpornosti pa se namera ni izvršila, kar je bilo le upravi sami na korist. — In danes?! Momentano je organizacija brez moči. A taki slučajji bodo v nas vzbudili silo, o katerih se merodajnim krogom niti ne sanja. Taka dejstva ne smejo ostati pozabljena in omejena samo na Slovenijo. O njih mora zaznati vsa jugoslovenska javnost in prodreti morajo do najvišjih krogov, da bodo sami videli, kako se jih iz golih osebnost-strankarskih motivov izrablja in s tem neizmerno škoduje narodu in državi.

Gibanje učiteljske omladine.

—uč 11, sestanek učiteljskega naraščaja v Mariboru. Ta sestanek nam bo vsem, ki smo se ga udeležili, ostal v trajnem spominu. Bil je namreč širše zasnovan in nam je nudil poleg teoretičnega tudi mnogo praktičnega. Predsednik našega odseka nas je, nad 30 kandidatov in kandidatkinj, povedel dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne v vinarstvo in sadijarsko šolo v Mariboru. Tam nas je pričakal g. prof. Priol, ki se je takoj ljubezljivo odzval naši prošnji, da nam na licu mesta nudi nekaj praktičnega, odnosno nazornega iz vrtnarstva, čebelarstva in sadijarsva. G. prof. Priol nam je razkazal najprej zbirko učil, ki je te vrste morda edina popolna v naši domovini. Vse najbistvenije ima, tako iz sadijarsva, poljedelstva, vrtnarstva, vinarstva in živinoreje. Nato smo si ogledali meteorološko postajo, ki je tudi popolna; poleg že znanih aparatov sta nas zanimala zlasti natančna barograf in heliograf. Iz sadijarsva nam je v starem in novem špalirnem vrtu g. prof. razložil vzgojo raznih špalirnih vrst in oblik. V sadnem

Alj se namerava na tak način reševati naše že itak zavoženo obmejno vprašanje in šolstvo?

Enako, kakor v mariborski oblasti, prihajajo zopet nova poročila o premestitvah po čl. 71. v ljubljanski oblasti. Premošeni so: Ivan Pirnat iz Mokronoga, Ema Zamej iz Žužemberka in Angela Locker-Kunej.

Ne moremo podrobno govoriti o teh premoščenjih, ker nam motivi niso znani.

Eno je gotovo, da disciplinskega pravoreka po čin. zak. ni bilo, in to je dovolj. Kršil se je činovniški zakon in učiteljska stalnost. Lajiki so dobili svoj vpliv na vprašanja, o katerih bi ne smeli imeti tako odločilne moči.

Upali smo, da bo člen 71. nehal igrati svojo vlogo in bodo zavladale pravne razmere v interesu prosvete in državne konsolidacije. Toda še ni prišlo do uvidevnosti in naši opomini so zaman, zaman vsa opozorila, da povzroča to stanje upravičeno hudo kri pri učiteljstvu.

Ne strašimo se povedati javno, da se jim je posrečilo odvzeti naši organizaciji odločilni vpliv; toda to smatramo samo za momentano, ker smo trdno prepričani, da se bo organizaciji posrečilo dobiti s smotrnim delom tako pozicijo v narodu, da se jo bo moralo upoštevati.

Zato kličemo vsem tovarišem in tovarišicam: naj vas ne slepi momentani položaj z ozirom na reševanje naših zadev. To naj najde primeren odmev, s podvojeno silo pa na delo za ojačenje našega stanu potom organizacije. Na krov!

Vse sedanje pojave pa moramo prepoznati kot posledice delitve prosvete uprave, s katero se je podredila prosvetna uprava politični upravi, ki dovoljuje potom strank kvarni vpliv lajkov na učiteljske personalije.

vrtu nas je opozoril na razliko visokodebelnega in grmičastega drevja, tako v odgoji, potrebah in prinosu. Ogledali smo si tudi sušilnice za sadje, stiskalnice, strojčke za obiranje, lupljenje in rezanje sadja, aparate za vkuhanje sadja in napravljanje marmelade. Pri tem je opozoril g. prof. tovarišice, ki so se zelo zanimale za vsako stvar, na vsakoletni jesenski tečaj za vkuhanje sadja na sadijarski šoli v Mariboru. Ogledali smo si še sadno klet, kako je treba sadje spravljati in vinsko klet z mlinci za sadje in grozdje in dvodelno hidravlično stiskalnico. Nato smo se izprehodili po vinogradu, zanimali se za razne vrste trt, način obrezovanja, okopavanja in privezovanja. Bil je lep, krasen, solnčen popoldan, ki nam je razigral naša mlada srca, zato bo g. prof. že oprostil, ako nismo vseh besed ujeli. In z gorice smo ga mahnila za g. prof. na vrt in k čebelicam, ki pa so še spale, ker zanje je bilo le še premrzlo. Na vrtu pa nas je g. prof. pridobil, da bomo gojili v svoje veselje tudi jagode, maline, ribezl in kosmulje, poleg cvetlic in kar je najvažnejše: zelenjadi v toplih in na odprtih gredah. Četrta ura je že odbila, ko smo se prav tako veseli

kakor smo prišli, poslovili od g. prof. Priola s hvaležnim srcem, a s prošnjo, da nas zopet povabi, ko bosta vrt in sadijarski v svatovski obleki in bodo čebelice letale k njima v goste. Obljubil nam je, da nas bo povabil. Hvala gosp. prof. Priol. — Dne 21. t. m., v soboto pa se je drage volje odzval našemu povabilu g. prof. inž. Petkovšek z vinarške šole in nam predaval o: »Nadaljnji samozobrazbi učitelja za gospodarsko delovanje med kmetijskim ljudstvom«. To njegovo strokovno predavanje, govoreno s tovariško besedo, smo si beležili vsi. Bilo je široko zasnovano, važno in nas je obogatilo. Uvodoma je g. prof. Petkovšek omenil šolske predmete, ki se nanašajo na to snov — ki pa nikakor niso zadostni in niti ne taki, da bi dali učitelju, ki naj bi bil pionir, organizator gospodarskega dela na deželi, zadostni vpogled — in podlago za to delo. Govoril je nato o gospodarskih predmetih, s katerimi bi se moral vsak učitelj seznaniti; to so: 1. Državni nauki: agrarna, obrtna, trgovska, prometna, kulturno gospodarska in socialna državna politika. 2. Gospodarstvo kmeta in njegovi odnosi napram obrtnikom, trgovcem in državi. 3. Zakonodaja: zboljšanje v kmetijstvu, varstvo polj, živinoreja, davčni zakon. 4. Zadrugištvo: organizacija društev in zadrug (zlasti notranje delo, za katero naj se zanimajo tudi učiteljice). 5. Kmetijsko spise: knjigovodstvo, računstvo, vloge, pobotnice, račun. Učitelj je on, na katerega se vse obrača. Treba je poglobitve, samozobrazbe, šola nudi premalo. Katere knjige že imamo? 1. Iz narodnega gospodarstva: Žun: Osnovni nauki narodnega gospodarstva. Brezgar: Osnutek slov. narodnega gospodarstva. 2. Sociologija: Dr. Iv. Krek: Socijalizem. Ušeničnik: Sociologija. Abdić: Problemi malega naroda. Dr. Gosar: Socijalna ekonomija. 3. Zakonodaja: »Uradni list«, »Trgovski list«, »Občinska uprava«, »Narodni gospodar«, »Kmetovalec«. Članki v dnevnikih pod »Gospodarstvo«, ki so v današnjih časih velike važnosti. Treba jih je izrezovati in urejati. 4. Knjigovodstvo: Podlesnik: Knjigovodstvo 1. in 2. del. Sič: Splošno knjigovodstvo. Trgovsko računstvo. Krotmajer: Amerikansko knjigovodstvo. 5. Sestava gospodarskih pogodb, prošnji, dolžnih pisem itd. Podkrajšek: Veliki spisovnik. Dolžan: Knjiga uradnih vlog. 6. Zadrugištvo: Lapajne: Jugoslov. posojilničar in zadrugar. »Narodni gospodar«, mesečnik, ki ga izdajata Zadruga in gospodarska zveza v Ljubljani. — Povdarjal je g. prof., da je teoretični študij podlaga praktičnemu udejstvovanju. Predvsem je treba samozobrazbe, šole potem sledi delo. Sodelovati pa je treba čimprej, ne le gledati in čakati. Spoznaj se, za kaj si sposoben, do česa imaš veselje in tistega dela se oprimi. Ne začnjenj povsod — ne v kolikih društvi si član, ampak v katerem se res udejstvuješ, to je merilo za vsakega. Učitelj je duševni delavec in ne ročni — in kmet zahteva predvsem duševne pomoči. Izobrazba učencev, izobrazba šoli odrasle mladine, izobrazba naroda. Specijalizirati se za delo v organizacijah, za duševno pomoč pri go-

spodarskem delu; za kmetijsko delo je že precej tečajev dobro obiskanih. Stopi kot član v kako gospodarsko organizacijo, delaj, bodi odbornik, tajnik, vodi delo — ne daj, da drugi manj izobražen prevzame delo, in vse te bo ljubilo. Učitelj je vedno manj, učiteljic več, treba je torej tudi učiteljic-delavk. Gospodinj-ski tečaji. Učiteljice sodelujejo in nadaljujejo delo, ki ga je započel gospodarski tečaj. Vzbujajo zanimanje za narodne vezenine, narodno blago, sodelujejo pri notranjem delu v gospodarskih organizacijah. Važnost gospodinjstva: domače ognjišče je torišče in žarišče vsega dela. Učitelj je med vsemi stanovi edini, ki je takoj, še mlad vržen med narod, sredi dela. Sodeluj, kdor žaka, je izgubljen, izpopolnjen se. 1. Zahtevajte učiteljskih tečajev — ne dolgih, dromesečnih, ampak kratkih, a mnogo. Vsak učitelj bi moral imeti najmanj 4 ali 5 tečajev, in to takoj že v prvi dobi. Zahtevajte specijaliziranih tečajev: kmetijski, sadijarski, čebelar-ski, vrtnarski, praktični zadrugiški, knjigovodstveni, društveno organizatorični in še drugi tečaji. 2. Prirejte izlete, več učiteljev z istimi interesi, n. pr. obiščite dobro organizirane zadruge, da vidite, kar želite videti, kmetijske šole, tovarne. Na licu mesta do-bite več, kot če bi prešturili knjige o isti snovi. 3. Lastno delovanje med mladino, ki je šoli odrasla, da se privadite nastopati in delati med starejšimi, že izkušenejšimi. Kmetijsko nadaljevalne šole od 14.—17. leta — a ne pretiravati v teh šolah z delom na polju in vrtu. Mladina mora biti zmožna, da čita in razume strokovne liste, da sledi napredku, da ljubi naravo in se uči od nje, da pojmi zakonodajo, računstvo, da si zna v najvažnejših vprašanjih pomagati. Učitelj naj se zaveda važnosti tega dela — in zato naj dela. Kdor ne dela, je ničla, Kdor ne dela, je parasit na narodnem telesu. Učiteljstvo, ki bo delalo v tem smislu med narodom, bo prevzelo vodstvo naroda v svoje roke.

Zapisnikarja.

Kulturno gibanje.

UČITELJSTVU V MARIBORSKI OBLASTI!

Glavna naloga učiteljstva je in ostane, da bodi učitelj v prvi vrsti vzgojitelj izročene mu mladine — ako se pristavi-mo, da razumemo pod tem tudi še vzgojo pošolske mladine, v kolikor je to v posameznih krajih mogoče.

Pri tem delu srečuje učitelja vse polno problemov, ki jim pride le pedagoško utrjen učitelj do dna. V spoznanju, da je od njegovega pedagoškega znanja in takta odvisno toliko v življenju mladine, bo vsak napreden učitelj rad žrtvoval časa, da si pridobi potrebno znanje in psihologijo otroka, psihologijo pubertetne dobe, etike, estetike, sociologije in še raznih stranskih vprašanj, ki se ob čitanju teh del vzbujajo v nas. Tako utrjenemu učitelju bo mnogo lažje voditi deco in znanje ga bo obvarovalo pred napakami, ki jim ravno učitelji tako lahko zapademo.

ne boste dobili nikjer, ker ni nobene gostilne in tudi daleč naokoli ne.

Poslovim se in odidem naravnost proti šoli. Je bilo to pritično majhno poslopje; na eni strani je bila šolska soba, na drugi pa učiteljevo stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje. To stanovanje je zasedel mežnar, ki je bil obenem tudi čevljar. Potrkam na vrata, vstopim v sobo in mu povem, kdo sem. Prav nič me ni bil vesel, to se mi je videlo na obrazu, ker je vedel, da je z mojim prihodom tudi konec njegovega mežnarstva in organiziranja ter s tem tudi stanovanja; vendar pa se je kolikor toliko obvladal in spustil z menoj v razgovor. Med razgovorom sem si ogledaval sobo. Bila je silno zanemarjena; vse stene so bile polne nesnage. Imel je namreč mnogo majhnih otrok, ki niso poznali snage. Ker mi je cerkovnik povedal, da ima po dogovoru pravico še pol leta ostati v tem stanovanju, ga vprašam, kje naj stanujem ta čas in kje dobim hrano. Nasvetuje mi, naj prosim župnika, morda mi dovoli, da stanujem ta čas v sobi, namenjeni za kaplana, ki ga pa tu še dolgo ne bo; morda mi da tudi hrano. Grem nazaj k župniku. Prosil sem ga, naj mi dovoli, da stanujem začasno v kaplanovi sobi in naj mi daje tudi hrano toliko časa, da bo stanovanje v šoli prosto, potem pride itak k meni moja sestra, ki mi bo gospodinjila. Mož spočetka ni hotel

privoliti, da vzamem kaplanovo sobo, pa tudi me ni hotel sprejeti na hrano. Po daljši prošnji se je vendar vdal za oboje. Ko ga vprašam, koliko bom plačeval za hrano, mi odgovori: »Trinajst goldinarjev na mesec.« To je bila zame velika vsota, zato ponovim vprašanje: »Trinajst goldinarjev na mesec?« Omolknem za hip, potem pa pravim: »Prav rad bi Vam jih dal, a kje naj jih vzamem, ko imam v celem letu le 60 gld. plače?« On hitro na to: »Vzamem si pač Vašo bero!« Pa kaj sem hotel. Molčal sem na to in zadovoljen sem moral biti, da sem sploh prišel do stanovanja in hrane, ker bi se sicer res moral vrniti domov.

Takoj naslednji dan sem se lotil izpisovanja iz matrike šoloobveznih otrok. Ko sem bil z delom gotov, sem prošil župnika, da v cerkvi oznani vse potrebne glede vpisovanja in pričetka šole.

Na dan vpisovanja so prišli v šolo kmetje iz vasi in okolice in vsakdo me je gledal nekako nezaupljivo, češ, kaj tale mlad človek nam bo sedaj orglal? Bili so namreč nad vse navezani na starega čevljarja, ki jim je orglal marše in poskočnice, da je bilo veselje.

S poukom sem pričel. Pri cerkvenih opravilih pa sem opazoval mežnarja, da ga posnemam in ustrezem ljudem. Toda orglanje in petje njegovo mi nikakor ni bilo všeč. Mežnar je bil samouk, orglal je seveda brez not pesmi, ki jih je pesnil

sam in komponiral tudi sam po napevih, ki so jih v one kraje zanesli tuji muzikantje. Za vse praznike je imel pripravljene posebne pesmi, tako n. pr. je pel o Božiču:

»Marija je jokala, sv. Jožef je klev, ker ga ta betlehemiški folk pod streho ni vzev.«

Za Božič pa je tudi spesnil pesem, ki je bila bolj smešna kot resna. Imela je mnogo kitic, a tu naj navedem samo prvo, ki se je glasila:

Zbor: »Osel, volek tam stoji.«
Prvi pastirec: »Stoji.«
Drugi pastirec: »Kaj nek' tam tako šumi?«
Prvi pastirec: »Šumi.«
Drugi pastirec: »Kaj je?«
Prvi pastirec: »Angel je.«
Zbor v hitrem tempo: »Angel je, angel je, pejmno pogledat, kaj nam če.«

Za svetega Štefana je zložil:

»Sveti Štefan, ti presrečni, kak si velik ti svetnik, so te grdo spotali in s kamni pokali.«

Predpustom pa je zapel pri maši ohceto:

»Oh, kaj za'n trošt in veselje pri tej nebeški ohceti, ki ne bo nikdar jenjala, bo na večno gverala.«

Vse te pesmi so bile ljudem nad vse všeč, a vendar sem si domišljjal, da jim

bodo nove pesmi, ki jih bom jaz orglal in pel, sigurno bolj ugajale, saj jih je spesnil Blaž Potočnik, harmoniziral pa tedaj slavni Rihar. A zelo sem se motil. Ko sem prvokrat pri maši igral in pel, so me iz cerkve grede gledale ženske in moški postrani z vidnim nezadovoljstvom. Vendar pa nisem izgubil poguma, saj sem bil prepričan, da se bodo ljudje navadili tudi na nove pesmi in nisem se motil. Čedalje bolj so se privadili mojemu petju in orgljanju in bili so naposled prav zadovoljni z menoj, le župniku sem bil še vedno trn v peti, ni mogel preboleti, da je zgubil svojega organista-čevljarja. Nikakor mu nisem mogel ustreči, četudi sem se za to trudil na vse načine. Šolo sem opravljal vestno, a doseči nisem mogel uspehov, ki sem si jih želel, ker mi je odvzel župnik večino ur. Prišel je vsak dan v šolo, v kateri uri se mu je pač zljubilo, ter poučeval krščanski nauk. Njegovemu pouku pa sem moral seveda prisostvovati vedno. Sesti sem moral v zadnjo klopo in poslušati župnikov pouk. Nekoč pa mu rečem: »Gospod župnik, Vi ste vedno v šoli s svojim krščanskim naukom ter mi jemljete čas, kdaj pa naj jaz naučim mladino drugih predmetov?« — »Krščanski nauk je prvi, Vaši predmeti pa so zadnji in če se jih tudi ne nauče, nič ne de,« je bil osoren odgovor.

(Dalje prihodnjič.)

Prepričan o želji učiteljstva, da si pridobi tako znanje, je sklenil ped. did. krožek v Mariboru, da naveže najožje stike s tistimi tovariši in tovarišicami v mariborski oblasti, ki čutijo veselje do pedagoškega dela in ki imajo dosti trdne volje, da se temeljiteje upoznajo s ped. problemi. Svetovati jim hoče knjige, ki bi bile v prvi vrsti potrebne, da brez zamude iskanja izpopolnijo svoje znanje, navajati k raznim temam pripadajočo literaturo in dobre metodične knjige in končno kot najvažnejše, posojevati hoče, v kolikor bodo dovoljevale razmere lastne knjižnice, knjige proti vrnitvi poštinih stroškov in majhne manipulacijske pristojbine, večja ped. dela, ki jih radi velike draginje ni mogoče nabaviti posamezniku. Tudi hoče poslati onim, ki se posebno zanimajo, sezname svojih knjig.

Prosi dalje učiteljstvo, da se obračuna nanj v vprašanji iz pedagoškega dela, katerih važnejša hoče priobčevati v »Popotniku«.

Tovariši in tovarišice vse Mariborske oblasti! strnimo se v močno falango, da se ped. delo razmahne tudi pri nas tako, kot ga vidimo v sosednjih državah, kjer se ravno po vojni vse giblje, da preustroji šolstvo po najmodernejših ped. načelih.

Vse želje, vprašanja itd. naslovite na naslov:

Ped. did. krožek (R.) Maribor, Deška meščanska šola.

Važni občni zbori pred in v Veliki noči.

VABILO

na redni občni zbor »Slovenske Šolske Matice«, ki se vrši v soboto, dne 4. aprila t. l. ob 5½. uri popoldne v prostorih I. mestne deške osnovne šole na Ledini v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Volitev odbora, nadzorstva in pregledovalcev računov.
5. Slučajnosti.

V Ljubljani, 28. marca 1925.

Odbor.

NB: V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje brez ozira na število navzočih članov.

—g. Občni zbor »Društva za zidanje učiteljskega konvikta bo na Veliko sredo 8. aprila 1925 ob ½10. uri v »Učiteljski tiskarni«.

—g. Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam bo imelo svoj občni zbor na Veliko sredo, 8. aprila 1925 ob 9. uri v »Učiteljski tiskarni«.

— DRUŠTVO UCITELJIC V LJUBLJANI ima na veliki četrtki, dne 9. aprila t. l. ob 15. uri popoldne izredni občni zbor. Vzpored: 1. Nagovor predsednice. 2. Organizacija dela. 3. Slučajnosti. — K čim večji udeležbi se vabijo vse učiteljice, članice in nečlanice.

Odbor.

— Občni zbor Društva učiteljic v Ljubljani se vrši 9. aprila t. l. ob 15. uri na šoli pri Sv. Jakobu s sledečim vzporedom: 1. Poročilo predsednice. 2. Razgovor o organizaciji dela. 3. Odobritev pravil. 4. Slučajnosti.

Splošne vesti.

— V. glavna skupščina UJU. Izvršni odbor UJU na svoji sednici od 21. t. m. doneo je odluku, da se V. glavna skupščina Jugoslovenskog Učiteljskog Udruženja održi ove godine u Subotici. Dan skupštine odredi se docnije.

— Uredništvo »Popotnika« se obrača tem potom na učiteljstvo v zadevi prispevanja s članki, metodičnimi razpravami, pedagoškimi noticami itd. Na učiteljstvu samem je ležeče, da z aktivnim sodelovanjem list dvigne, kajti uredniku je nemogoče le njemu edino skrbeti za list, zajedno pa tudi sam nositi vso odgovornost. Rokopise je pošiljati na naslov: Pavel Flerè, referent. Beograd. Ministrstvo Prosvete.

— TOVARIŠE BLAGAJNIKE uljudno prosim, da nam prve dni aprila zanesljivo nakažejo četrtletno članarino. Denar potrebujemo za poplačilo tiska, zato nam ga nikar ne zadržujte.

Glavni blagajnik.

— Nabiralcem naročnikov »Zvončka«. Vsem tovarišem nabiralcem smo razposlali obračune o naročninah za leto 1924.

Prosimu nujno, da nam zastanke zanesljivo poravnajo do 10. aprila.

Upravnik.

— O neumestnem napadu na tovariša Hrena v dnevnem političnem časopisu se nam poroča z ozirom na notici v naši predzadnji številki v tej zadevi od merodajne strani sledeče: Napada ni zagrešil noben tovariš in tudi ni zanj posredovala nobena tovarišica. Zborovanja učiteljskih društev niso tajna. O njih se seveda lahko govori tudi privatno. Na ta način je izvedel, o čem se je razpravljalo tudi lajik dopisnik in pristavil do cela neumesten in resnici neodgovarajoč komentar v svoji strankarsko-politični vnetosti. Ta komentar je pa tem bolj obsojati, ker ima v sedanjih razmerah precej obilje — denunciacije. — Učiteljstvo Maribora pa je preveč složno in enotno, da bi se posluževalo takih sredstev. Toliko resnici na ljubo in v obrambo časti in tovarištva mariborskega učiteljstva.

— Dvojni jubilej praznuje dne 21. aprila tovariš Janko Leban: 70-letnico rojstva in 55-letnico plodonosnega slovenskega delovanja. Mož je doživel mnogo preganjanja pod Avstrijo in tudi danes živi betežen, zapuščen in osamel v bedi v Novem mestu, brez stalnega stanovanja in brez stalne hrane. Ob njegovem redkem jubileju želimo, da bi se ga krogi, ki so v to poklicani, spomnili in mu razvedrili življenja večer. Neutrudnemu delavcu na prosvetnem polju želimo, da bi ga Bog ohranil še do skrajnih dni človeškega življenja!

— Odlikovan je z redom Sv. Save V. razreda Janko Leban, šolski upravitelj v pok. — Čestitamo!

— Veliki župan mariborske oblasti v Mariboru razpisuje v »Uradnem listu« št. 28, z dne 18. marca 1925 dve mesti kmetijsko - gospodinskih učiteljic za potovalne gospodinske tečaje po deželi. Zahteva se kvalifikacija za II. uradniško kategorijo. Pogoji za sprejem so: dovršena kmetijsko - gospodinska šola in dovršeni seminar za gospodinske učiteljice, nadalje usposobljenostni izpit za pouk na kmetijsko - gospodinskih šolah. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o državnih uslužbencih, naj se vložijo pri velikem županu mariborske oblasti v Mariboru, ki daje tudi natančnejša pojasnila.

— Točnost, Beograd in drugo. Tovarišem (icam), ki čakajo že mesece in mesece s praznimi žepi in užaljenim čutom točnosti na rešenje raznih vlog in prošnji ter se jezijo in hudujejo na Beograd, tole v tolažbo in informacijo: Dne 23. novembra 1924 sem vložil neko prošnjo v Ljubljano, — še danes kljub štirikratnim urgencam ni rešena. — Dne 2. januarja 1925 sem vložil neko prošnjo v Ljubljano, ki še tudi do danes ni rešena. Na prošnjo, ki sem jo pa poslal 18. marca 1925 ministrstvu prosvete v Beograd, sem imel že 24. marca 1925 rešenje v rokah. Pika. — F. G. — Z likvidacijo prosvetne uprave so bili oddani vsi akti v Maribor in se tudi nakazila vrše le ko pridejo potrebni podatki na računovodstvo iz — Maribora. Tako mora tudi rešitev v gornji zadevi priti iz Maribora. Pika.

— Uradna okrajna učiteljska konferenca za mesto Ljubljano bo letos 20. junija ob 8. zjutraj v veliki dvorani Mestnega doma.

»Radio-Balsamica« in sodba angleških oblasti o tem leku proti revmatizmu. Na podlagi mnenja višjih oblasti o tem leku je bil izdan patent v imenu angleškega kralja Jurija V. s pozdravom izumitelju dr. Ivanu Rahlejevu. V tem patentu je to zdravilo pohvaljeno kot posebno koristno za zdravljenje revmatizma ter je zato dovoljena prodaja tega zdravila po vsej Angleški. Tem povodom so bili dani iznajditelju dr. Iv. Rahlejevu vsi zakoniti privilegiji in je v povelju izrečno zagroženo, da se bodo strogo kaznovali vsi poizkusi falsificiranja ali ponarejanja tega zdravila. — Osobito je važno, da izdeluje to zdravilo vedno iznajditelj dr. Rahlejev sam v svojem moderno urejenem laboratoriju ter se ta lek more dobiti v dobro očuvanem stanju iz samega laboratorija, kateri se nahaja v Beogradu v Kosovski ul. št. 43. V tem laboratoriju se sprejemajo in izvršujejo hitro in natančno vsa naročila tega zdravila ter se odpošljejo na dane naslove. Do sedaj doseženi uspeh zdravljenja s tem zdravilom je zelo velik, ker so mnogi revmatični bolniki v naši domovini ozdraveli po uporabi dveh do treh steklenic tega zdravila. Vsled tega to zdravilo ni patentovano samo pri nas, ampak je patentovano tudi v devetindvajsetih drugih državah, v katerih se istotako prodaja.

— Poziv vsem okrajnim društvom! Po sklepu seje ožjega sosveta dne 26. februarja se vrši letošnja pokrajinska skupščina dne 4. in 5. julija v Šoštanj. Pozivamo naša okrajna društva, da stavijo predloge glede referatov, ki naj bi se obravnavali na pokrajinski skupščini in naj dotične naslove z navedbo referentov pošljejo najkasneje do 15. aprila t. l. poverjeništvu. V prihodnji seji ožjega sosveta se bo določil dnevni red pokrajinske skupščine. Predloge za referate pošljejo lahko tudi posamezni člani.

UJU poverjeništvu Ljubljana.

Nameščenja in premeščenja.

—i Napredovanja. Pomaknjeni so v I. grupo II. kategorije: Marija Ramovš, učiteljica v Ljubljani; Radovan Mejovšek, šolski upravitelj v Slivnici pri Mariboru. V 2. grupo: Fran Rožanc, učitelj na Vranskem; Miloš Verk, šolski upravitelj pri Sv. Križu tik Slatine; Zlata Mrak-Levstikova, učiteljica na Viču; Marija Klavs-Flandrova, učiteljica v Velikem Gabru; Josipina Smole, učiteljica na Sv. Gori pri Litiji; Olga Del Cott, učiteljica v Žalni; Milena Bratina, učiteljica v Voklem; Miroslav Sušnik, učitelj v Trbovljah; Marija Pleško, učiteljica na Vrhniki; Marija Rant, učiteljica v Škofji Loki. V 3. grupo: Albin Horvat, učitelj v Mariboru; Ljudmila Bratina - Janežič, učiteljica v Ptuj. V 5. grupo: Emilija Lehman, učiteljica v Čadramu. — V 3. grupo I. kategorije je pomaknjen ravnatelj državnega ženskega učiteljskega v Mariboru g. Fran Voglar. Nakazilo se izvrši šele po dostavitvi dekretov finančni upravi.

—i Gospodinski šoli na Mladiki v Ljubljani so dodeljene: Vera Mohorič, učiteljica pri Sv. Jurju, Otilija Zemljak, učiteljica v Toplicah in Justina Hiti, učiteljica na Viču.

—i Upokojena je Hedvika Schwickert-Lehman, učiteljica pri Sv. Ani pri Trzinu in Fran Gorazd, učitelj v Ljubljani.

—i Premeščenja so po čl. 71. čin. zak.: Ivan Pirnat, šolski upravitelj v Mokronogu v Žužemberku; Ema Zamejic, učiteljica v Žužemberku v Hrastnik; Angela Locker-Kumej, učiteljica v Mozlju k Sv. Jurju pri Grosupljem.

Naša gospodarska organizacija.

»OBRAMBNI SKLAD«.

Za »Obrambni sklad« je daroval tov. Bezljaj Josip, ravnatelj meščanske šole v pok. 100 Din v priznanje »Pravno - obrambnemu odseku Pov. UJU«, ker je bil ugodno rešen rekurz na Državni svet, ki ga je izdelal odsek v zadevi všteti 10% po čl. 7. čin. zakona za penzijo. Tov. Matija Šmid, nadučitelj v pok. 5 Din. Jakše Bibijana, učiteljica 20 Din. Skupaj 125 Din.

Izkaz v 45. šte. 1924 . . . 493.31 Din
Danes 125.— »

618.31 Din.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—i III. Počitniški — Kosovski izlet. Po šibeniškem dogovoru se vrši na Veliki ponedeljek zborovanje udeležencev (K) III. Poč. izleta v Slov. Konjicah. Iz Ljubljane odhajamo zjutraj ob 5. uri 28 minut gl. kolodvor, ostali udeleženci naj se poslužujejo tega vlaka. Po prihodu ljubljanskega vlaka se vrši takoj zborovanje v »Narodnem domu«. Nadaljni program pri zborovanju. — Vabljeni so tudi vsi tovariši (ice), ki se žele udeležiti izleta. — Do svidenja! — Mrovlje.

—i Učiteljski Fer. Savez. Vsem tovarišem (icam)! Po mnogih resolucijah se je posrečilo vsaj nekoliko rešiti vprašanje glede znižanja grup s fer. ugodnostmi. — G. minister saobračaja je na prošnjo F. S. odobril z odlokom z dne 31. decembra 1924, šte. 29.542 izmeno v § 98. o vozni olajšavi tako, da se dovoljuje ¼ voznja ferijalcem v grupi po 3 (tri) osebe. Tovarišice! Pristopajte k F. S. ki ima tako kulture in nacionalni program! Pokažimo svojo simpatijo do F. S. in pristopajmo k tej organizaciji! Dolžnost je naša, da proučimo razmere tudi na našem jugu. Obračam se v prvi vrsti do mlajšega učiteljstva! Kot člani F. S. se grupirajte in napravite počitniške skupine (10—20 oseb) in po sistematičnem načrtu spoznavajte našo krasno domovino in srce našega naroda. V vseh tozadevnih vpra-

šanjih radevolje odgovarjam. Na Veliki ponedeljek se vrši zborovanje udeležencev III. počitniškega izleta v Slovenskih Konjicah. Udeležite se ga, da se spoznamo in da napravimo direktive za velike počitnice. Pristopnina in članarina za celo leto v času od 1. februarja do 1. maja znaša 50 Din., v času od 1. maja do 1. julija 80 Din. Med velikimi počitnicami se članstvo ne sprejme! Pošljite imenovani znesek s podatki (rojstno leto, službeni kraj — počitniški naslov) takoj učit. P. F. S. v Vašem okraju, če je pa ni, pa v našo učit. P. F. S. za Belo Krajino na moj naslov. Člani F. S. so tudi profesorji, zato naj bo tudi učiteljstvo častno zastopano. Oni tovarišice, ki imajo voljo voditi skupine, naj se javijo pismeno ali pa udeležijo zborovanja v Slov. Konjicah, kjer se natančno pogovorimo! Čas hiti, bližajo se počitnice, katere moramo koristno izrabiti. Pomagajmo F. S. držeč se gesla: Vivat, crescat, floreat! — Za učit. F. S.: Slavko Mrovlje, učit., Črnomelj.

Učiteljski pravnik.

—§ Ali pripade zvišana stanarina po čl. 7. čin. zakona v penzijo. Ministrstvo prosvete se je v konkretnem slučaju postavilo na stališče, da se mora računati po čl. 28. al. 2. Glavna Kontrola se je zoper to odločbo pritožila na Državni svet, ker stoji na stališču, da stanarina ne pripade povečana po čl. 7. čin. zak. v penzijo.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k Pevec. Ravno kar je izšla v pomnoženi obliki 3—4 številka tega pevskega glasila z naslednjo vsebino: St. Premrl; Dr. Josip Čerin, (Konec.) — H Svetel: Pevec in razvoj zborovske glasbe. — M. Bajuk: Narodna pesem v sekiricah. (Daje.) — V. Vodopivec: Nekaj o tamburicah. — Jak. Aljaž: Pevski spomini. (Daje.) — Naši zbori. — Vestnik P. Z. — Nove skladbe. — Iz glasbenih listov. — Kronika. — Glasbena priloga pri naša dve nagradni skladbi: V. Vodopivec: Noč na Adriji. — P. H. Sattner: K polnočnici. — Pevec se naroča pri upravi, Miklošičeva c. 7 v Ljubljani. Priporočamo ga vsem ljubiteljem lepega petja.

—k H. Murger: La Bohème, roman, poslovenil I. Tominec. Splošna knjižnica št. 39. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 402 strani. Cena broš. Din 35.—, vez. Din 42.—.

Murgerjev roman »La Bohème«, slika iz življenja cigánov (bohémov), je svetovno znano delo, prevedeno skoro v vse večje jezike, z uspehom dramatisirano in uprizorjeno. Istotako je iz romana prirejena znana opera istega naslova, ki se je že sto- in stokrat pela na vseh odrih z najsilnejšim uspehom in postala že takorekoko popularna. Razveseljivo je, da smo dobili sedaj po skrbni agilne založnice tudi slovenski prevod tega ljubkega zanimivega romana. Prevajalec opominja v uvodu prav značilno: Knjiga opisuje življenje umetnikov in literatov v tedanjem Parizu (okoli polovice 19. stoletja). Pisatelj je sam poznal osebe, ki jih slika, deloma je junak tudi sam (Rudolf), zato so njegove slike tako realistične in s kulturno-historičnega gledišča zelo pomembne. Če jih čitaš, vidiš nastopajoče osebe živo pred seboj in z njimi čutiš. Pa tudi v estetičnem oziru so te slike pravi biseri in imajo neko posebnost, ki jih dela izredno zanimive: vsako posamezno poglavje, dasi tesno spojeno s prejšnjim in sledečim tvori tudi samo zase zaokroženo celoto. Ni sicer vse čisto zlato, kar čitamo v teh slikah, vendar pa je v njih toliko zares poetičnih in globoko občutenih mest, da napravi knjiga na čitatelja tralen vtis in da vzbudi v njem toplo sočustvanje in simpatijo do svojih junakov, ki jim je dal Murger priimek bohém (kar je poslovenjeno z besedo »cigan«; seveda ni pod to besedo razumeti cigane v vsakdanjem smislu. O tem pojmu sicer razpravlja pisatelj sam obširno v svojem predgovoru.)

—k M. Arčibašev: Sanin, roman, poslovenil Stane Krašovec. Splošna knjižnica št. 52. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 488. Cena broš. Din 52.—, vez. Din 60.—.

»Sanina« je spisal M. Arčibašev, ki sedaj živi v Parizu, l. 1903, in je zvesta slika ruske inteligence iz dobe tik pred ponesrečeno revolucijo leta 1905. Roman je izšel šele l. 1907., po revoluciji, v istem časopisu, ki ga l. 1903. ni hotel priobčiti. Druga izdaja, tiskana v 10.000 izvodih, je bila takoj konfiscirana, pač zato, ker se niso skladali nazori njegovega romana z religiozno privilegirano po vladi, in se je tako roman zaletaval v stebre carizma in reakcije. (Tudi nemški prevod je bil izpočetka konfisciran.) O Arčibaševem »Saninu« se je razvila ne samo v ruskih nego tudi v tujejezičnih literarnih krogih obsežna debata o njegovih tendencah in nazorih. Roman je postal vsled tega splošno znan in zanimivo čtivo. Kakor naglašja prevajalec v uvodu k slovenskemu prevodu, »se je sam Arčibašev izrazil, da ne smatra romana niti za navedenega, niti za zasmeševanje mladine, ampak za zagovor individualizma. Naj pač vsak uživa umetnino po svoje brez »napotnice« in si naj napravi o njej samostalno sodbo. Prevod naj služi zato, da bo širša slovenska javnost videla, da niso vsi nazori tako stalni in nepremetljivi.« Kakor je že uvodoma povedano, slika roman »Sanin« na realističen način ruskega inteligenta, žida, malomeščana, oficirja, študenta, žensko v okvirju družine in samostojno učiteljico. Epizoda se vrsti na epizodo, ki se vpletajo odvisno ali neodvisno od glavnega junaka »Sanina«, čegar samolastna individualiteta posega bolj ali manj globoko v vse to bujno in šareno življenje. Na vsak način je ta splošno